

PO SPALIO VĒLIAVA

LKP ROKIŠKIO RK IR RAJONO DŽDT ORGANAS

Nr. 12 (1650)

1958 m. vasario mėn. 9 d., sekmadienis

Kaina 15 kap.

RINKIMUS

Susirinkimai

Agitoriai pas kolūkiečius

Onuškio apylinkės agitoriai — dažni svečiai pas kolūkiečius. Čia jie rengia pasikalbėjimus, kuriuose nagrinėja TSKP CK ir TSRS Ministrų Tarybos Kreipimasi, aiškina rinkimų i TSRS Aukščiausiajai Tarybą nuostatus ir kt.

Aktyviausiai dirba agitatoriai — mokytojai Groblytė, Mellutė, Braželis ir kiti. Šiomis dienomis apylinkėje baigtas rinkėjų sąrašų sudarymas.

Nesaudžia taip pat ir meno saviveiklos kolektyvas. Jau baigta paruošti meninė programa, kurią ateinančių sekmadienį numatomai parodyti rinkėjams.

B. Baukys

Rinkėjų susirinkimas Kamajuose

Kamaju kultūros namuose vyko rinkėjų susirinkimas, skirtas kandidatų i TSRS Aukščiausiosios Tarybos deputatus drg. K. J. Vorošilovo ir E. Jakucevičienės paremimui.

Po įzanginės Kamaju agitpunktų vedėjo drg. Rudoko kalbos žodis suteikiamas vidurinės mokyklos mokytojui Kazlauskui. „Drg. K. J. Vorošilovą mes visi pažiame kaip išlikimą V. I. Lenino mokinį, ižymų Komunistų partijos ir Tarybinės vyriausybės veikėją, — sako drg. Rudokas, — todėl aš kviečiu visus vieningai paremti drg. K. J. Vorošilovo kandidatūrą i TSRS Aukščiausiosios Tarybos deputatus.“

Viisi susirinkusieji vieningai parėmė drg. Rudoko pasiūlymą.

Tribūnoje — mokytojas

drg. Makutėnas.

Pandėlio rajono „Lenino keliu“, „Papilio“ kolūkių ir Gegužės Pirmosios MTS dirbtieji kandidatu i TSRS Aukščiausiosios Tarybos deputatus Rokiškio rinkiminėje apygardoje Nr. 193 rinkimams i TSRS Aukščiausiosios Tarybos Tautybių Tarybą iškėlė „Lenino keliu“ kolūkio pirminkinę. Eugeniją Jakucevičienę, kalba drg. Makutėnas.

Drg. Jakucevičienė, vadovaudama šiam kolūkui, per nepilnus metus sugebėjo ji išatsili keliu išvesti i pirmaujančius.

Drg. Jakucevičienės

kandidatūrą taip pat buvo vieningai paremta.

Susirinkime buvo išrinkti patikėtiniai bel atstovai i apygardinių rinkiminų susirinkimą.

V. Dliskas

Susirinkime buvo išrinkti patikėtiniai bel atstovai i apygardinių rinkiminų susirinkimą.

LKP X suvažiavimo garbei

Statybininkų laimėjimai

Su nauju patrioliniu pakilimui rajono slatybos-remonto kontoros darbininkai praeity metų pabaigoje įsiungė į socialistinį lenktyniavimą LKP X suvažiavimo garbei. Kaip parodė nesenai suvesti rezultatai, praeity metų gamybinį planą statybos-remonto kontora įvykdė 118,5 procento, suaupydama virš 100 tūkstančių rublių valstybinių lėšų.

Pernai metais laiku ir kokybiškai buvo atliktas gyvenamųjų namų, mokyklų, įstaigų remontas, pastatyta beiloninė užtvanka miesto ežerui, gatvėse paklotas nemažas plotas šaligatvių. Įsiengėme naują mechaninę dirbtuvę — kalvę.

Nesenai darbininkai gavo naują klubą. Galutinai užbaigtas universalinės parduotuvės Juodupėje slatyba, kur Juodupiečiai jau perkasi sau reikalingas prekes.

Karšto prilarimo suslaukė projektas šiais metais pradeti slatyli darbininkams asmeninius gyvenamuosius namus talkos būdu.

Dabartiniu metu sparčiai vyksa gyvenamųjų namų remontas. Ruoslamasi miesto sutvarėjimo darbams. Jau yra pagaminta virš 6 tūkstančių plynėlių miesto šaligatviams, 1,5 tūkstančio metrų bortų gazonams ir kt. Gaminame plynėles šaligatviams ir Juodupės gyvenvietei.

Reikia paminėti elė puikių mūsų darbininkų, kaip betonuotojas S. Juodelis, A. Rimšaitė, dailidė N. Solovjova, darbininkus Mišenovą, Roščiną, kurie LKP X suvažiavimą sustinka su puikiais darbo laimėjimais.

G. SMIRNOVAS
statybos-remonto kontoros viršininkas

Prieikės rajono „Aušros“ kolūkis gamina mėšlo-durpių kompostą, kuris maišomas su mineralinėmis trąšomis. Ruosiant trąšas gerai dirba kolūkiečiai V. Einikis ir K. Zaremba. Jie jau paruošė 1800 tonų komposto. Iki pavasario kolūkje numatytas paruošti apie penkis tūkstančius tonų šios vertingos trąšos.

Nuo traukoje: kolūkiečiai V. Einikis ir K. Zaremba ruošia trąšas.
V. Rupšlaukio (ELTA) nuotrāuka.

Geriausias meno saviveiklos kolektyvas

Suvesti rajono meno dekados rezultatai. Geriausiai pasirodžiusiam Rokiškio i vidurinės mokyklos kolektyvui paskirta pereinamojo Raudonoji vėlava.

Meno dekados pravedimo komisija atžymejo knip vlenus iš geriausių Salų žemės ūkio technikumo ir Mičurino vardo koluklo meno saviveiklos kolektyvus ir „Duokiškio“ koluklio dramos kolektyvą.

R. Daunytė

Politinio švietimo ratelyje

Rokiškio kultūros skyriaus darbuotojai lavinasi politinio švietimo ratelyje. Užsiėmimai vyksta du kartus per mėnesį. Juose svartomi partijos ir vyriausybės nularimai, naujau si mūsų šalies bei užsienio įvykių. Paskutiniame ratelyje užslėmimė, kuris įvyko vasario mėn. 3 d., buvo išnagrinėtas TSKP CK ir TSRS Ministrų Tarybos Kreipimasis dėl 1957 metų žemės ūkio rezultatų ir tolesnio žemės ūkio produkcijos kėlimo. Taip pat buvo apsvarstyti

Užsiėmimuose išnagrinėta drg. N. S. Chruščiovo kalba, pasakyla Baltarusijos TSR žemės ūkio pirmūnų pasitarime.

Politinio ratelyje užsiėmimai praeina įdomiai, gyvai. Ratelyje nartai gausiai pasisako, iškelia eilę klausimų, į kuriuos jie gauna išsamius atsakymus.

D. Katelytė

ĮŠKELIAMIS KANDIDATAI I TSRS AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS DEPUTATUS

ne pirmaujančiu — mili Jonieriumi. Kolūkio plyninės pajamas padidėjo 5 kartus. 1952 metais už darbadienį buvo išduota po 52 kp. ir 1,5 kg grūdų. Praėjus metais gavome po 5,5 rb. ir 3,5 kg grūdų. Dvigubai pakilo, laukų derlingumas ir visuomeninė gyvulų produktuvumas.

Turime puikius gamybinius pastatus, auga ir gražėja kolūkio gyvenvietė. Mūsų kolūkio saviveiklos kolektyvas respublikiniam fesivaliye gavo laureato vardą, i visą tai didelį indėli įneš mūsų

kolūkio pirminkinas P. Bučinskas. Aš siūlau drg. Bučinskai iškelti kandidatu i TSRS Aukščiausiosios Tarybos Sąjungos Tarybos deputatus. Aš esu įsitikinęs, kad jis pateisins mūsų pasitikėjimą.

Susirinkimas vieninėi nutarė iškelti kandidatus i TSRS Aukščiausiosios Tarybos Sąjungos Tarybos deputatus Panevėžio rinkiminėje apygardoje Nr. 684 TSKP CK Pirmajį sekretorių N. S. Chruščiovą ir M. Melnikaitės vardo kolūkio pirminkinę P. Bučinską.

Literatūra rinkimams i TSRS Aukščiausiąją Tarybą

Artėjant rinkimams i šalių aukščiausiąjį valdžios organą eilė naujų knygų ir brošiūrų paruošė Lietuvos TSR Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla. Išėjo iš spaudos V. I. Lenino straipsnių rinkinys „Apie Didžiąją Spalio revoliuciją“, A. Gaigalaitės „Lietuvos darbo žmonių revoliucinio judėjimo pakilimas 1929—1934 metais“, G. Ostroumovi, J. Dobrekovo ir N. Bykovo „Kellonė i šešiasdešimtmetus“ metus“, J. Joffės „Apie

pagrindinių TSRS ekonominių uždavinj“, F. Konstantinovo „Apie įvairių šalių perėjimo į socializmą formų savitumą“ ir kitos knygos bei brošiūros. Artimiausiu metu naujų knygų lentynose pasirodys S. Atamuko „Lietuvos KP kova prieš faizmą, už Tarybų valdžią Lietuvoje 1935—1940 metais“, J. Amišo „Pirmieji Tarybų valdžios organai Lietuvoje 1918—1919 metais“.

Ruošiantis rinkimams išės du meniniai plakatai.

RINKIMINĖJE APYGARDOJE

Nr. 684

Gausiai susirinko Panevėžio rajono kaimyninių M. Melnikaitės vardo ir LKP VI suvažiavimo vardo kolūkui narių iškelti kandidatus i TSRS Aukščiausiąją Tarybą.

Kas iš mūsų nemato tų pasikeitimų, kurie įvyko per pastaruosius melus kaimė,— kalba Naujamiesčio vidurinės mokyklos mokytojas M. Melnikaitė. — Visa tai pasiekta partijos ir Tarybinės vyriausybės rūpinimosi dėka. Tarybų

M. Kitariovo (TASS) nuotr.

TARYBINĖ STATYBA

Davei žodj—ivykdyk

Neseniai Ragelių apylinkės tarybos sesijoje buvo suvesti praėjusį metų socialinių lenktyniavimo už visų žemės ūkio produktų gamybos padidinimą rezultatai.

Pranešėjas deputatas Žvirblis pažymėjo, kad abiejuose apylinkės ribose esančiuose „Ragelių“ ir Liudo Giros vardo kolūkuose padidėjo kai kurų kultūrų derlingumas. Tačiau žymi dalis jispareigojimų liko neivykdyta. Taip, pavyzdžiu, „Ragelių“ kolūkyje buvo jispareigota 100 ha žemės ūkio naudmenų gauti po 113 cent ploeno, o gauta tik 95,6 cent, o Liudo Giros vardo kolūkyje — tik po 54 cent. Ta pati galima pasakyti ir apie mėsos gamybą.

Kur gi
priežastys?

Viena iš priežasčių, kaip pažymėjo pranešėjas, o taip pat pasiskieji sesijoje deputatai bei dalyviai, yra nepakankamas vietinių resursų išnaudojimas. Kasmet abiejuose kolūkuose sukaupiamas nepakankamas pašarų klekis, nėra gerų ganyklų ir vasaros metu. Išteisbandoma surasti perkant brangius koncentruotus pašarus. To išvadoje pagamintos produkcijos savikaina gaunama aukštata. Tiesa, „Ragelių“ kolūkis pernai užaugino gerus kukurūzus, kurie šią žemę suvaldins didelį valmenį kellant pleno gamybos lygi.

Bet tai ne viskas. Abu kolūkai labai lėtai žemę ganyklų plevų ir ganyklų kultūrinimo linkme. Taip, „Ragelių“ kolūkyje sukultūrinta 25 ha ir Liudo Giros vardo kolūkyje — 10 ha.

— Nemaža vargo ir lešų idėjome, — kalbėjo deputatas Zdanovičius,

sukultūrindami 25 ha plevų „Ragelių“ kolūkyje. Pradėjo augti graži pirmametė kultūrinė žolė. Bet netrukus joje pasirodė kai kurių kolūklečių asmeniniai gyvuliai.

Faktai kalba patys už save. Kur gi buvo kolūkio valdyba, brigadininkai? Neaugi buvo pasitenkinta tik kolūklečių Jasiūno, Lašo, Pečiūnos ir kitų nubaudimų už visuomeninių pasėlių naikinimą? Šiai bolybeli reikėjo užkirsti kelią jau pirmomis Jos pastrodymo dienomis.

Be bulvių nėra ir kalbos apie kiaulenos gamybą. Deja, ši kultūra yra podukros vietoje. Jos derlius abiejuose kolūkuose siekia 60–77 cent iš ha.

Visuomeniniai
pastatal

yra prižiūrimi dar vis blogai, — pasakė deputatas drg. Čeklis. Čia lrgl apylinkės taryba bei kolūkio valdybos užmîro savo duotajį žodį, „Ragelių“ kolūkyje liko nesutvarkytos grūdų sandėlio grindys ir viadas įrengimai, o viena kiaulidė dar iki šiol neatiduota eksplotacijai.

Liudo Giros vardo kolūkyje nebaigti arklių viadas įrengimo darbai. Vasaros metu vasarojus, buvo kraunamas į klojimus su kiaulais stogais.

Kolūklečiams —
kultūringą poiliši

Šiuo klausimu kalbėjo deputatas Pranauskas, rajono kultūros namų darbuotoja Kunkaitė ir kt.

Abiejose bibliotekoje žymiai išaugo knygų skaitytojų skaičius. „Ragelių“ kolūkio meno saviveiklos ratelis su programomis pasirodo

ne tik savoje apylinkėje, bet ir kituose kolūkuose ir net rajonuose.

Sesijoje buvo atžymėta, kad apylinkės kultūrinės įstaigos išleido iš savo darbo akiračio mokslinę — ateistišnę propagandą.

Žodis duotas — ji
reikia ivykdyti

Apylinkėje pritomi padidinti socialistinių jispareigojimų. Tačiau jų ivykdymo pradžioje yra nemaža trūkumų. Abiejuose kolūkuose nepatenkinamai vyksta gyvulių žiemojimas. Šiai Liudo Giros vardo kolūkyje buvo stambūs visuomeninių pašarų grobstymo faktų. Ragellečiai privalo rimtais susirūptinti fermų aprūpinimui pašarais, kuru, plačiai taikyti materialiniu paskatinimo priemones.

Rajone vyksta vietinių trąšų sukaupimo ménuso. Deja, apylinkėje šiuo klausimu beveik nieko nepadaryta. Apylinkės tarybos, kolūkio valdybų neatidėliotinas uždavinys — organizuoti durpių ir mėšlo išvežimą į laukus, jų kompostavimą. Tik sukaupus kuo didesnį vietinių trąšų kiekį, galima kalbėti apie gerų derilių išauginimą, o tuo pačiu ir apie gyvulininkystės produktų gamybos padidinimą.

Ragelių apylinkė yra pajagi, kad pilnal įvykdymu prisilimtus socialistinius jispareigojimus 1958 metams. Reikia pasiekti, kad už duotojo žodžio ištesėjimą kovotų visi apylinkės tarybos deputatai, kolūkio valdybos ir žemės ūkio specialistai, visi kolūklečiai. Davei žodj—ivykdyk!

K. Baniulis

Tarybinės Armijos 40-metį sutinkant

LIAUDIES INTERESU SARGYBOJE

Pirmosios socialistinės valstybės armija gimė kovose prieš imperialistinius vaidus ir užsienio priešus. Prieš 40 metų Komunistų partijos įkurtų ir išpuoseletų naujų Raudonosios Armijos dalinių pergalė prie Narvos ir Pskovo prieš vokiškuosius grobikus tapo naujo tipo socialistinės armijos gimimo diena.

Didžiojo Tėvynės karo metais

Lietuvos liaudis ir Tarybinės Armijos sudėtyje buvo Lietuviškojo junginio kariai kartu su visomis tarybinėmis tautomis narstai kovėsi prieš fašistus.

Apie neužmirštamus lietuvių karių žygydarbius Didžiojo Tėvynės karo metais pasakoja J. Macijausko knyga „Už liaudies laimę“. Žemiau spausdiname iš šios knygos ištrauką.

„...Lietuviškojo junginio kariai nekantriai sustodami prie šuliniai arba prie garuojančios lauko virtuvės.

Dalinių sustojo poilišti.

Pamiškėje styrojo daržinė. Joje dabar gy-

veno iš fašistų nagų ištrukę žmonės. Iš daržinės išbėgo maži vaikai. Mostikuodami rankomis, čiauskėdami, jie svelkino tarybinius karius. Pravirose duryse pasirodė žilas senukas. Jis nusiėmė kepurę ir, žemai nulenkęs galvą, su-

čepsėjo bedante burną:

— Svelki gyvi, sūneliai!

Kartai apsupo senuką.

— Mūsų kaimas buvo didelis, — pasakojo J. Macijausko knyga „Už liaudies laimę“. Žemiau spausdiname iš šios knygos ištrauką.

Senukas pasakojo apie kaimo seniūną, kurį vėliau nubaudė liaudies keršytojai-partizanal.

Užémę kaimą, vokiečiai susirado išdaviką — ir paskyrė Jį seniūnū. Petrovičius, kalp ir hitlerininkai, plėše gyventojus, tyčiojosi iš ju. Kartą merginos, eida mos iš lauko, užtraukė tarybinę dainą. Nepatiko ta daina išdavikui. Jis išsikvietė gestapą ir suvarė visus kaimo gy-

venojus į alkštę. Dau-

glau kalp šimtas žmonių buvo sušaudyta.

Šaudydamai fašistai viliai tyčiojosi iš savo aukų: vertė kasti sau duobes, šokli, dainuoli, badė durtuvais.

— Visa mūsų šeima žuvo, — liūdnai skambėjo senio bažsas. — Išliko tik anūkai ir aš, senis.

Kartą tamšią naktį į vokiečių užimtą kaimą nepastebėli įsmuko penki partizanalai. Visą dieną jie sekė išdaviko žingsnius, o suteimus pasislėpė už Petrovičiaus namų. Nė šuva nesulojo, kai partizanas tyllai pašalinio ten stovėjus policininką ir užsimetė jo milinę. Visi laukė, kada išsiruoš iš komendantūros seniū-

nas. Laukti teko nėlgai. Pasigirdo žingsniai.

Petrovičių lydėjo keturi Hitlerininkai. Priėjės prie vartelių ir pastebėję savo sargybinį, Petrovičius galvojo esąs jau saugus — apsaugą jis atleido.

Partizanalai gretai sudorojo su išdaviku. Hitlerininkai po to ne kartą bandė paskirti naują seniūną, bet daugiau išdavikų nerado.

— Tada fašistai visą kaimą sudegino, o išlikusius gyventojus sušaudė... — balė senukas.

Kartai švelnialai glostė kukčiojančių vaikučių galveles.

Netrukus dalinių išgyiavo tollau.

Sparčiai ruoštis pavasariui

VIETINĖS TRĄŠOS NULEMS DERLIŪ!

Daugiau trąšų laukuose —
daugiau grūdų aruoduoseBELAUKIANT
TRAKTORIU

Mažai derlingi Salomėjos Nérės vardo kolūkio laukai. Be mėšlo, durpių čia nei avižos nenoriai auga.

Kas gi daroma, kad išeiti iš tokios padėties? Ar išvežtas nors vienas vežimas durpių ar mėšlo? Šiai metais dar ne padaryta visiškai nėko. Kolūkio valdyba, belaukdamas, kada atvyks vežti durpių traktorinė brigada iš kaimyninio „Pergalės“ kolūkio, užmiršo, kad kolūkyje yra daug arklių ir kad Jie šiuo metu yra laisvi.

MTS pareiga padėti vežli durpes. Tačiau kam laikytis be darbo arklius? Šiuo metu yra daug kolūklečių, neužimtų darbu. Tad kaip tik juos ir galima įjungti į durpių išvežimą. O laukti negalima nė dieinos.

S. Kaunelytė

Kodėl atsiliekama?

Visi Panemunėlio MTS zonos kolūkiai pradėjo vežli durpes. Tiki du kolūkiai — „Žalgiris“ ir „Jaunoji gvardija“ — šlemetė nėšvežė nė tonos durpių, nepagaminė ir kilogramo durpių-mėšlo komposto.

Gali būt, jie pasitenkins tuo, kas išvežta pernai. Pasitenkinint ne galima. Šlemet turi būti išvežta nemažiau kaip 6–7 tonos vietinių trąšų kiekvienam ha arimos žemės.

Jūsų kaimynai klausia: „Kodėl atsiliekate, draugai „Žalgirio“ ir „Jaunojos gvardijos“ kolūklių žemdirbiai, argūjūs nenorite pakelti laukų derlingumą?“

S. GIMBUTIS

„Pergalės“ kolūkio pirmmininkas

Arkliais — 1.450 tonų durpių

Gerą pavyzdį vežant durpes rodo „Duokiškio“ kolūkio žemdirbiai. Čia nelaukama paramos iš kitur. Durpių vežimas buvo organizuotas arkliais. Jau išvežta virš 1.450 tonų durpių. Be to, kolūkyje pagaminta virš 3/2 tonų durpių — mėšlo komposto.

A. Dabrega

ventojus į alkštę. Daugiau kaip šimtas žmonių buvo sušaudyta.

Šaudydamai fašistai viliai tyčiojosi iš savo aukų: vertė kasti sau duobes, šokli, dainuoli, badė durtuvais.

— Visa mūsų šeima žuvo, — liūdnai skambėjo senio bažsas. — Išliko tik anūkai ir aš, senis.

Kartą tamšią naktį į vokiečių užimtą kaimą nepastebėli įsmuko penki partizanalai. Visą dieną jie sekė išdaviko žingsnius, o suteimus pasislėpė už Petrovičiaus namų. Nė šuva nesulojo, kai partizanas tyllai pašalinio ten stovėjus policininką ir užsimetė jo milinę. Visi laukė, kada išsiruoš iš komendantūros seniū-

nas. Laukti teko nėlgai. Pasigirdo žingsniai. Petrovičių lydėjo keturi Hitlerininkai. Priėjės prie vartelių ir pastebėję savo sargybinį, Petrovičius galvojo esąs jau saugus — apsaugą jis atleido.

Partizanalai gretai sudorojo su išdaviku. Hitlerininkai po to ne kartą bandė paskirti naują seniūną, bet daugiau išdavikų nerado.

— Tada fašistai visą kaimą sudegino, o išlikusius gyventojus sušaudė... — balė senukas.

Kartai švelnialai glostė kukčiojančių vaikučių galveles.

Netrukus dalinių išgyiavo tollau.

SKAITYTOJAI TĘSIA POKALBI

Organizuokime mokinį laisvalaikus

Dar keli mėnesiai, ir daryti? Kaip organizuoti baigsis mokslo metų mokinį vasaros atostogas pagalvoti, kaip organizuoti mokinį, ypač jaunesnio amžiaus, kurie dar silpni darbininkai, vasaros atostogas.

Kuris gi vaikas sėdės namuose, kai lauke taip gražu ir šiltai? Aišku, jie ištisas dienas maudosi upėse ar ežeruose. Gaudo vėžius, žuvius, grybauja, uogauja. Reičia, nesėdi be darbo. Dažnai nuraško ir sveitiną obuoli, išrauna morką... Susidaro grupės draugai, kurie atsiene rūkalų, kortas. Kas blogiausia — niekas i tuos mokinius nekreipia dėmesio. Sakom, kaiti tėveli. Tačiau, argi gali stebėti ištisą dieną tėvai vaikus, jeigu jie užsimė darbais kolūkyje ir kitur?

Kyla klausimas — ką

gu kurią dieną nebūtų darbo kolūkyje, mokytojas galėtų su mokiniais nuelti į mišką uogauti, grybauti, maudyti ir t. t. Lietingoms dienoms esant, galima ruoštis mokinius pasirodymams, aptarti knygas, lankytis kinus. Svarbliausia, kad su vaikais kas nors dirbtų. I organizacijų darbą galima būtų įtrauktis tėvus, kultūrinių įstaigų darbuotojus.

Zodžiu, reikia viską daryti, kad mokiniai galėtų kultūringai praleisti vasaros atostogas ir nebūtų palikti vieni, be vyresniųjų priežiūros. Šis klausimas tabai rimtas. Reikia jį apsvarstyti. Idomu, kokia tuo klausimu būtų kitų mokytojų bei tėvų nuomonė.

V. GARGASIENĖ
Kamajų vidurinės
mokyklos mokytoja

SKELBIMA!

Aš, Mičiurino vardo kolūkio kontoros ir arklių sargas Antanas Dagys, pasigarsinu tuom, kad man iš miego pažadinti tarnybos laiku reikalingas yra varpas ar koks nors kitas galingas balsą išduodantis ištaisas. Už pastaugas gerai atlyginstu.

Duonoje ikeptas virves, vielų gabalus ir kitus vertingus daiktus prašome gražinti šiuo adresu: Rokiškis, Vytauto g. Nr. 9, kepykla.

Kepyklos administracija

TIESIU TAIKYMU

PRIÉMIME pas Krokodilą

S. ADOMONIENĖ, Panemunėlio MTS klubo-skaityklos vedėja

KROKODILAS. Kokį patyrimą sukaupėte, drg. vedėja, dėbdama skaitykloje?

VEDĖJA. Didelį.

KROKODILAS. Kas sudaro svarbiausią Jūsų darbo grandį?

VEDĖJA. Grandies, taip sakant, nėra. Yra tik spyna ant durų, kuri mane dažnai pavaduoja darbo valandomis.

KROKODILAS. Koks darbas iš Jūsų reikalauja daugiausia pastangų?

VEDĖJA. Ataskaitų kultūros skyriui išpūtimas.

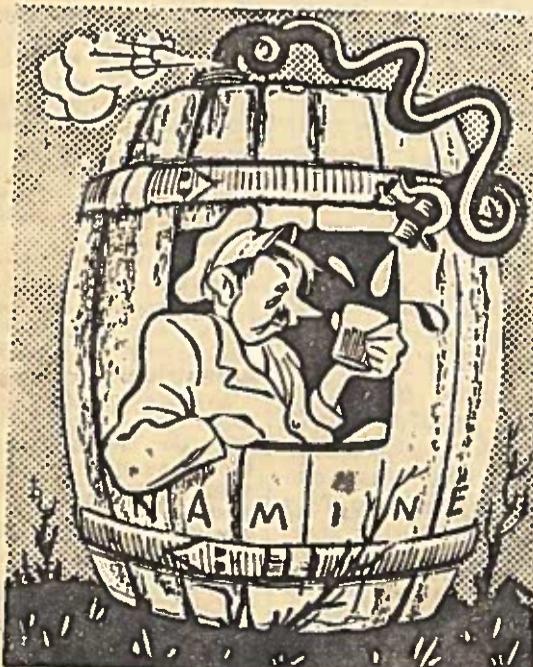
KROKODILAS. Ką iš savo patyrimo Jūs norėtumete plačiau paskleisti?

VEDĖJA. Sužinojus, kad atvyksta patikrinti darbo, pabėgti iš skaityklos nors ir pačiu paskutiniu momentu.

KROKODILAS. Ačiū. Pasiūlysim kultūros skyriui susidomėti Jūsų patirtimi.

Atėjo laikas griežtai iškelti klausimą dėl kovos su giravimu, o taip pat su tais, kurie varo naminę deglinę. To darbo turi imtis visuomenė ir tie, kurie pavesa siebėti, kad būtų laikomasi valstybės įstatymų. Kas varo naminę deglinę, nugirdo žmones, tas kenkia valstybės bei visuomenės interesams ir turi susilaikti pelnytos bausmės.

(Iš N. S. Chrusčiovo kalbos, pasakytos Baltarusijos TSR žemės ūkio pirmūnų pasitarime).

Kazys Vėbra (iš Liudo Giros v. kolūkio, Laibgalų km.):
Jeigu pastebės — tai tik bačkutė...

PER ANKSTI NUTILO DAINA

Sausio 24 d. mus išliko skaudi nelaimė — sunkliga palaužė mūsų klasės draugą Gerimantą Matuką. Mes netekome priekaus draugo, aktyvaus komjaunuolio, gabaus literato.

Neilgas, bet ir nelengvas buvo Gerimanto gyvenimo keliai. Gimė jis žemio valstiečio šeimoje. Apie vaikystę jis savo dienoraštyje rašė: „Mano tėvas eidavo pas ūkininkus mūryti, statydavo namus. Jis mokėjo viską dirbti. Motina tarnavo pas buožes. Ji buvo tyli, mogo dainuoti. Gyvenome skurdžiai. Gal dėl to ir tėvas būdavo dažnai pikitas... Aš tapau baikštus ir užsidaręs, gyvenau svajo-

nių fasaulių.“

Anketi Gerimantas pamėgo skaityti knygas, geriausiai jo draugai tuo metu buvo knygų herojai. Tolimesnis gyvenimas jam buvo mokykla, kurioje, kaip jis rašė: „Suradau naujus draugus, su kuriais džiaugiausi ir liūdėjau kartu“.

Panemunėlio vidurinėje mokykloje mokydamasis, Gerimantas aktyviai dalyvavo sieninėje spudoje, savo humoristiniai bilėraščiai pašiepdavo ateiliukelius, kritikuodavo vietas negeroves. Pats priešdavo ir karikatūras. Jo eileraščiai pasirodė ir rajojo laikraštyje.

1957 m. jėtojės į komjaunuimo organizaciją, Gerimantas buvo vienu iš

aktyviausiu jos nariu. Savo pavyzdžiu draugams jie rodė, kaip reikia branginti gyvenimą. Gerimantas labai troško gyventi, mokytis, kurti, būti naudingu liaudžiai, bet jis jį jėgėjo išgyventi. Gerimantas daug mokėsi, svajojo baigtis vienuoliką klasę, stoti į aukštąjį mokyklą...

Per anketi nutilo mūsų mielo draugo daina. Šviešus Gerimanto, gero draugo, pavyzdingo komjaunuolio, aktyvaus literato, atminimas ilgai gyvens mūsų širdyse.

Klasės draugai

Gerimanto Matuko eileraščiai

Laiškas seserai j

Vlīnlų

Parašysiu, sese, laiškų.
Apie viską viską, alžku.
Šeimininkas iš teviškės —
Cia aplinkui žydi gėlės,
Šnabžda obelys sode,
Tolumoj — žalia gira.
Už užsukkanėlių svarai
Linksi varpomis rugiati.
Niekas nuovargio nežino —
Plauname rugiūs mašinom.
Pėdas dildelis, sunkus —
Bus darbadienis svarus.
Dirba mama, brolis, tėte,
Kaip galiu neprisideti?
Būrys darbas nenubos,
Statom gubą prie guhos.
Dar dienelė, dar kita
Rugiai plėtė bus baigta.
Taigi, reikai, sesute,
Geresni negali būti.
Baigiant norul palinketi
Padirbē, kaip aš ir tėte.

Vasariniuos rūbuos
Medžių šakos glžias.
Per Tėvynę skuba
Saulėtas gegužis.

Balti halandeliai
Skraido virš galvų.
Kur pažvelgsi — gėlės
Ivairių spalvų.

Aidi skambios dainos,
Linksma ir šviesu.
Per Tėvynę etna
Laimė, iš tiesų!

Vėliavos šilkines
Debesėliams moja —
Šlandten mūs Tėvynėj
Gegužes Pirmoji!

PAVASARIS

Gražus pavasaris atejo,
Pariskrido paukščiai iš dausų.
Pavasaris žiedų prisėjo —
Visur ju dovanų gausu.

Ledai išplaukia paskutiniai,
Alsuoja žemę krūtime.
Žiedai, žiedai, jūs
pirmutiniai,
Jegų liekite į manel..

GYVENIMĄ MYLIU

Prabėgs gražuolė vasara,
Apniukės bus dangus,
Suvilgys žemę ašaros
Manęs gal nebebus.

Varvės šermukšniais toluma
Prie rudenio kelių.
Nemiršiu niekad, mylima,
Gyvenimą myliu!

KRITIKA IR BIBLIOGRAFIJA

Liudies kūryba

„Pokario metais liaudies buvo surasta pulkių dainininkų ir pasakotojų, tikru mūsų liaudies poetinės kūrybos žinovų. Pavyzdžiui, 1950 m. Lietuvos TSR Mokslo akademijos Istorijos instituto etnografinės ekspedicijos metu iš 60 m. amžiaus senutės Reginos Nastaravičienės, gyvenančios Valkininkų miestelyje, buvo užrašyta 102 vertingos liaudies dainos. 64 m. Anastazija Valiulienė iš Kuktiškių miestelio, Utenos rajono, pasekė daug valrių pasakų. Mižionės kaimo, Druskininkų rajono dainininkė Monika Rutkauskaitė-Prusevičienė yra padainavusi aplie 100 dainų...

Taip rašoma įžanginamie straipsnyje stamblas apimties knygoje

Lietuvių lautosaka**), išėjusioje iš spaudos praejus metų pabaigoje. Iš daugelio lautosakos pateikėjų bei užrašytojų pakario metais Lietuvos kalbos ir literatūros institutas praturtėjo daugiau kaip 60 tūkstančių vienetų.

Knygoje pateikti tik reikšmingesnėji pokario metais (1944—1956) užrašyti pagrindinių lietuvių lautosakos rūšių kūriniai (viso 610). Išspaustinta lautosaka susirksta į du pagrindinius skyrius — ikiltarybinį ir

*) LIETUVIŲ TAUTOSAKA. Užrašyta 1944—1956. Lietuvių kalbos ir literatūros institutas. Vyr. redaktorius K. Korsakas. Redakcija: K. Grigas, Amb. Jonynas, B. Uginčius. 535 psl. 1957 m.

tarybinį. Knygos gale yra pridėti paaiškinimai ir dvi abécelinės rodyklės: dainuojamosios bei pasakojamosios lautosakos kūriniai ir pateikėjų, tekstu bei melodiju užrašytojų.

Knygoje taip pat idėti kai kurių žymesniųjų pokario metais lautosakos pateikėjų nuotraukos.

Čia iš knygos pateikiame dainos „Kukav' gegutėlė“ gaidas. Ši išnaudotoju priespauða atspindinti daina užrašyta Mickiškių kaimo, Kuršėnų rajone, iš 72 m. senutės levos Jaruševičiūtės-Dauginienės. Ji sakė, kad dainą išmokusi savo gimtojoje Dzūkijoje (Jiezne). Tekstą užraše K. Grigas, melodiją — B. Uginčius.

Knygoje pažymima, kad ši senutiė padainavo bei papasakojo lautosakos užrašytojams daugiau kaip 140 dainų ir pasakų.

„Lietuvių lautosaka“ reikšmingas leidinys. Jis bent iš dalies supažindina su šiuo metu Lieluvoje gyvuojančia lautosaka. Knyga yra reikšminga lietuvių lautosakos tyrlinėtojams, dėstytojams, mokytojams, o taip pat mokslininkams, kurių dalyvavai joje ras daug puišių liaudies kūriniai.

Šios knygos pasirodymas skatina dar aktyviai rinkti poetinę liaudies kūrybą.

T. Tamutis

Ku · kav · ge · gu · te · la · pe · gi · na · lek · da · ma · ver ·

ta · ka · si · ra · te · le · ant · slū · bos · ei · da · ma · ver · g · ma

RESPUBLIKOS KULTŪROS LOBYNUOSE

VILNIAUS VALSTYBINIS DAILĖS MUZIEJUS

Kas nori plāčiau susipažinti su lietuvių liaudies dailė, tas, būdamas Vilniuje, nepamirš aplankyti Valstybinio dailės muziejaus. Čia taip pat yra rusų ir kitų tarybinės tautų bei užsienio ižymilių dailės meistrų kūrinių.

Muziejų įkūrė Tarybų valdžia 1941 metais. Jis įrengtas gražiuose senosios miesto rotušės rūmuose. Juos XVIII amžiaus pabaigoje perstatė ižymus lietuvių architektas L. Stuoka-Gucevičius. Čia saugomi meno kūrinių, paveldėti iš Vilniaus miesto muziejaus, kuris nėkados nebuvo atidarytas lankytinams, o taip pat eksponatai, gauti iš nacionalizuotų dvarų. Bet didžiausią eksponatų dalį sudaro tarybinės dailininkų kūrinių, mokslių ekspedicijų metu surinkti liaudies meno meistru darbai. Vertingus valzduojamojo meno rusų dailininkų kūrinius Vilniaus dailės muziejui per davė Maskvos ir Leningrado muziejai.

Dabar muziejuje yra 4 skyriai: lietuvių liaudies meno, dailės, taimkosmos ir dekoratyvinės dailės ir Vilniaus miesto architektūros. Čia taip pat saugojami rusų, lenkų, vokiečių, prancūzų, anglų, olandų, flamandų dailininkų kūrinių.

Organizuodami mokslių tiriamajį bei parodinių darbų, muziejaus darbuotojai didžiausią dėmesį skyrė lietuvių liaudies valzduojamajam menui. Muziejas pirmą kartą lietuvių meno istorijoje paruošė išsamą lietuvių ikitary-

binės dailės ekspoziciją. Joje buvo parodytas lietuvių dailės vystomas nuo XIV amžiaus iki 1940 metų. Buvo eksponuojami ižymiai lietuvių dailininkų P. Smuglevičiaus, J. Rastemo, K. Rusecko, K. Čiurlionio, J. Žikaro, P. Kalpoko, V. Didžioko ir kitų kūrinių.

Kartu buvo suorganizuota išsami lietuvių tarybinės dailės ekspozicija.

Muziejuje eksponuojami rusų ir Vakarų Europos dailininkų darbai — Repino, Surikovo, Makovskio, Stepanovo, Grabario, Juono, Furini, Rilisdalio ir kitų.

Muziejas kasmet organizuoja broliškų tarybinės respublikų ir liaudies demokratijos šalių meno kūrinių parodas. Didelio pasiekimo su silaukė Gruzijos, Baltarusijos, Užkarpatės Ukrainos, Estijos, Latvijos, Lenkijos valzduojamojo meno parodos.

Muziejaus salėse išstatyta daugiau kaip 1000 lietuvių dailininkų darbų, kuriuos jie sukūrė ruošdamiesi ižymiajam Jubiliejui — Didžiojo Spalio 40-osioms metinėms. Tai gausiausia lietuvių dailės paroda iš visų, iki šiol surengtų Lietuvoje. Greta vyresniosios kartos meno meistrių TSRS liaudies dailininko A. Žmuidžiaus.

dzinavičiaus, profesorių V. Mackevičiaus, J. Mikėno, P. Aleksandravicius parodoje gausiai eksponuojami darbai jaunu dailininkų, išaugusių Tarybų valdžios metais.

Nuo 1950 metų muziejas organizuoja lietuvių tarybinės dailės kilnojamasių parodas. Tokios parodos buvo surengtos daugiau kaip 30 respublikos rajonų.

Metai iš metų plėsdamas savo darbą, muziejas prisideda prie tarybinės dailės propagavimo plačiotose darbo žmonių masėse, prie dailės paminklų išsaugojimo būsimosioms kartoms.

P. GUDYNAS
Vilniaus Valstybinio dailės muziejaus direktorius

Taikos traktorių

Is Stalingrado į Bruselio tarptautinę pramonės parodą nusiųsti naujos Stalingrado traktorių gamyklos produkcijos pavyzdžiai — mašina, galinti dirbti stačiose kalnų atšliaitėse ir „DT-56“ vienkintis traktorius 56 arklio jėgų. Mašina „DT-56“ yra viena tona lengvesnė už paplitusius mūsų traktorių „DT-54“, tačiau ji ilgiau tarnauja, yra našesnė ir ekonomiškesnė. Stalingrado traktorių gamyklos darbininkai šią mašiną pavadinė taikos traktoriumi.

(TASS-ELTA).

ANT SARTŲ EŽERO

Žirgu lenktynės ant Sartų ezero — didelė šventė Dusetose. Dar niekad ji nebuvo tokia žomis, kaip šiemet. Del prizinių vietų kovojo 59 žirginio sporto mėgėjai.

Varžybos buvo įtemptos. Išskaršiave žirgal, kaip viešulas, veržesi į prieplė. Jaudinosi lenktynininkai. Visi nekantriai lauke priešpasuktinio užuariavimo, kuriai me su savo žirgais rungėsi praeitų metų čempionas Dusetų rajono „Pirmūno“ kolūkio arklininkas Juozas Likša. Svenčionėlių rajono kolūkietis K. Kindurys ir zarasietis A. Rožanskas. Ketvirtus metus iš eilės vietinių begūnų lenktynėse pirmaja vietą laimėjo J. Likša su žirgu „Sakalas“, kuris 1.600 metrų distanciją lėkė per 2 minutes 36 sekundes.

Orlovo ristinė grupėje nugalėtoju tapo Zarasų rajono „Tarybinio artojo“ žemės ūko artelės kolūkietis E. Minkevičius, važyčiojės žirgu „Tambūras“. Tai taip

pat ketvirtoji jo pergalė. Bėgimo taką jis apvažiavo per 2 minutes 26,2 sekundes.

Komandineje įskaitoje pirmaują vietą ir pereinamają laure įšiunti metai iš eilės išskovojo Dusetų rajono lenktynininkai. Antrafą vietą — Zarasų, trečiąjį — Obelių.

atstovai. Nugaletojai apdovanoti diplomas ir piniginių premijomis.

Nuotraukos: lenktynių nugaletojai Juozas Likša (kairėje) ir Eduardas Minkevičius.

Z. Serapino (ELTA) nuotr.

E. ULDUKIS

Žaliosios salos paslaptis

35

— Juda!

— Klausyk!.. Girdi? — sliega sugriebė mane už rankos Ignotas. — Kalba...

Dabar jau aiškiai girdėjosi prislopinti žmonių balsai.

„Na, galas!“ — kažkaip nesąmoningai pagalvojau aš, prisimindės dėdės Augustino pasakojimą apie skenduoli...

Tai buvo penketas vyri. Jie ėjo vienas paskui kita, žaile, apskarstę ginklus. Pirmasis jų rūkė, siėpdamas suktinę saujoje. Blyškoje ménulio šviesoje, vos vos prasiskverbiantoje pro ažuolų šakas, sunku buvo ižlūréti jų veidus.

Mes atatupsti pasitraukėm už ažuolo

perkelsiu jus į Meldučius.

Jis paspaudė vyrams rankas ir susikuprines nuėjo atgal...

— Kas jie? — tyliai, taip tyliai, kad pats vos išgirdau savo šnabždesj, paklausiau aš.

— Matai ką — banditai, — taip pat tyliai aisiai Ignotas.

Susėdė po ažuolu, banditai prisidėjo šalia ginklus. Vienas jų išsilaukė iš maišo didelį butelį, užsiverės patraukė iš jo. Antrasis piaustė dideliu peliu lašintius...

— Ryt tokią pirlį Meldučiams užkursim, kad amžius minės! — pratarė tas, kuris gérė iš butelio. Visi nusluoche. Jų juokas nuskambėjo pikliai, kerštingai.

38

— Ir, visų pirma, lam jų be rankiul galą reik padaryti, — niūrėl tarė piaustęs lašinius. — Kreivarančis tu, Mykol, jei nesugebėjai jam kulkos tiesiai į gerklę suvaryti.

Tas, kuris gérė, piktai krenkšteliėjo ir perdaivė butelį kaimynui.

— Negeriau ir tu būtum patikęs, jei tave iš visų pusų taip ir tykočių, — atsikrito jis.

Dabar jau nebuvo ko abejoti. Aš pažinau Miką Galinį...

Ignotas timptelejo mane už rankovės. Mes nušliaužėm toliau nuo banditų. Ir čia jis man virpančiu balsu pasakė:

Galinio gauja... Reikia pranešti tavo téveli.

IŠ VISUR

★ Dniepropetrovsko tybiniai respublikiniai medžioklės draustinių Artiomovo vardo kalnų kasybos instituto mokslių bendradarbiai sukonstruavo labai našią mašiną angliai gaučiai staigaus polinkio sluoksniuose. Šią mašiną iš tam tikro nuotolio valdo vienas žmogus, kuris visiškai pakiečia lavoje kirtėjus ir ramstytojus.

★ Veislinis paukščių tarybinis ukis „Arženka“ (Tambovo sritis) veisia Pekino veisles antis, kurios greit bėsta ir daug sveria. Per metus iš kiekvienos anties prieauglio gaunama 200 kilo.

★ Netoli nuo Tbilisi, Samgorsko stepėje, iš 1.400 metro gylio grėžinio Nr. 4 per parą gaunama 10–12 tonų pramoninės naftos. Joje yra iki 90 procen- tų šviesių naftos produktų.

★ Daugelyje Ukrainos srityje prie vietinių klimato sėkmingesni pri-sitaikė vertingi kailiniai žvėry — Usurijos meškenas, ondratra, Sibiro voveraitė ir Baltarusijos bebrai. Žymiai padidėjo raguočių — stirnų, elnių, briesos dažų atsargas. Nauždžių skaičius. Dešimtyje Ukrainos srityje faunai išsaugoti ir atnaujinti įsteigtis val-

Žygdarbis taikos dienomis

Zaporžije, Dmitrovskio gyvenvietėje, kur buvo kama duobė vieno būsimų remonto-mechaninės įmonės cechų pamatams, darbininkai ižtiko dėžę su sviedinių sprogdikliais. I statybą atvyko kariniai specialistai. Minuotojai sudidžiausiu atsargumu išėmė dėžę... kitą. Sprogdiklių korpusai buvo jau deformuoti, kapsulės — detonatoriai ir kapsulės — uždegtuvių sugedo nuo ilgo buvimo žemėje.

Alikus tolesnius žvalgymo darbus, dvieju metru gylyje buvo rastas didelis artilerijos sviedinių sandėlis. Šis sandėlis buvo labai pavojingas, ir specialistai sprogdintojai nutarė su sprogdinti jį vletoje. Buvo sudaryta speciali komisija, į kurią įėjo pionierų dalių vadas Michalevas. Dažinyje atsirado nemaža drąsuolių, kurie savarankiškai sutiko likviduoti sandėlių. Jie nutarė išvežti sviedinius iš susprogdinti juos nepavojingoje vietoje.

Savanoriai didvyriškai dirbo tris dienas. Per tą laiką jie išėmė iš žemės 671 sviedinį, ir apie 100 sprogdiklių. Savuotuotransporterio vairuotojas seržantas Alamaratas Alinbetovas padarė su šiuo pavojingu kroviniu 9 reisus.

Pavojus Ukrainos gyvenvietei buvo likviduotas.

Redaktorius A. STAŠYS